

Vluchten uit het Ijscontinent

*Text : Marie Dielemans
Myriam Dielemans*

*Illustraties : Muriel Dielemans
Jacques Dielemans*

Vertaling : Johan Deconinck

D/2019/M.Dielemans, Uitgever

Geachte Collega's,

Geachte Ouders,

Via dit verzonnen verhaal dat zich afspeelt op Antarctica, zullen de kinderen ervan bewust worden dat de verandering van het klimaat het leven van de poolfauna verstoort, zowel op het continent als in de omringende oceaan.

Zo ontdekken ze tevens dat alle vormen van gedwongen ballingschap, of het nu om klimaat- of andere redenen gaat, altijd hartverscheurend leed met zich meebrengen om te kunnen overleven. Ze zullen beseffen dat dit ook de mensen zou kunnen overkomen. Dit verhaal kan dus leiden zijn tot een ander debat.

De kinderen zullen ook inzien dat ze, net zoals alle andere kinderen, hun toekomst in eigen handen hebben. Dit verhaal is dus een open deur om hen eenvoudige gebaren aan te leren die energie besparen, zodat het klimaat geen aanleiding tot ballingschap wordt.

Vandaag had Myrdef, de knappe, witharige fee, een grote hoed opgezet, voor de zon. Langzaam wandelde ze op de pier, de zee inwaarts...

Met een treurige blik overliep ze de horizon. Ze had nog in gedachten de mooie dagen die ze doorgebracht had op het witte continent, waar de wind vrij in haar pakijs-kleurige haren speelde en waar ze met haar magische krachten nu een wetenschapper, dan een kok, of ook nog een piloot hielp. Toen voelde ze zich nog nuttig...

- Met al die nieuwe technologieën is alles nu zo veranderd in het land van het eeuwige ijs. Hoe kan ik me nu nog nuttig maken?, mijmerde ze.

Mijn haar doet me te veel denken aan het pakijs. Maar nu is het welletjes geweest, morgen verf ik het in de kleur van de zon! dacht ze bij zichzelf terwijl ze tuurde naar de zee die ze wel wat woelig vond.

Toen plots, heel in de verte, een vreemd pietluttig puntje tevoorschijn kwam...

Beetje bij beetje werd het duidelijk: het was de kop van een zeehond die naar haar toe zwom, een neef van deze die op het ijscontinent wonen. En dat maakte Myrdef even blij. Een hele poos bleef ze ernaar staren.

- Hoe vreemd! Zoiets heb ik nu nog nooit gezien! dacht ze bij zichzelf toen hij dichterbij kwam gezwommen. Hij houdt iets zwarts in zijn muil.

Nieuwsgierig als ze was, was ze er graag naartoe gevlogen om te zien wat het precies was, maar er was te veel volk op de pier en ze wilde door niemand opgemerkt worden.

Naarmate de zeehond naderde begon haar mooie witte haar te krullen. En dat was het teken voor een nieuw avontuur.

Ze stond te popelen van nieuwsgierigheid. Maar het enige wat ze kon doen was geduldig afwachten...

De zeehond was niet zo maar een zeehond. "Ik ben Robby." stelde hij zich voor. En met één zwaai van zijn staart vloog het pakketje tot aan de voeten van Myrdef.

- Let op! Je maakt me helemaal nat! riep de fee terwijl ze aan haar voeten een grote pinguïnpluim ontdekte.

*- Sorry! zei Robby, maar deze pluim is al een hele tijd aan het ronddobberen op de oceaan. Bekijk ze maar van dichterbij, witharige fee.
Er is iets vreemds aan.*

*- Zwijg! Zo moet je me hier niet noemen.
Hier mag niemand me herkennen, antwoordde de fee.*

Maar Robby die zijn hele reis niet meer gegeten had was al weer weg naar de de diepste diepten op zoek naar vis.

Myrdef raapte de pluim op en bekeek die van alle kanten. Op de slagpen stonden er drie alarmerende hoofdletters: "SOS".

"Dat ziet er niet goed uit!" dacht ze bij zichzelf. Ze spreidde haar mooie feevleugels en zonder om te kijken stooft ze weg. Op naar het witte continent waar een heel kolonie pinguïns leefde.

Zelfs voor een fee is een reis naar het ijscontinent zo lang dat Myrdef ergens even haar vleugels rust gaf om weer op adem te komen.

Op een avond, alhoewel haar doel niet ver meer af was, streek ze uitgeput neer op het dek van een schip met de afschuwelijke naam "Blizzard", zo noemen ze die woeste, ijskoude wind die woedt over de poolstreken, en die destijds door haar lange witte haren raasde.

Aan boord een heel pak gefortuneerde toeristen die waarschijnlijk ook een beetje jaloers waren dat ze hun wangen geprikt voelden door de kou. Ze ontdekten de magie van de poolstreken en maakten foto op foto.

Om de aandacht niet te trekken vouwde Myrdef vlug haar vleugels en verstopte ze haar lange pakijs-kleurige haar in een keurige muts met een zacht wollen balletje.

Op hetzelfde ogenblik en niet ver van het witte continent, dobberde Chucky, de kleine vrouwtjespinguïn, helemaal alleen op haar ijsblok. Ze stierf van de honger, maar durfde niet te duiken naar voedsel want een zeeluipaard lag op de loer, klaar om ze op te peuzelen. Het enige wat ze dan ook kon doen was zich vastklampen aan het ijs. Zo kon geen enkele vijand haar nog bereiken en had ze de tijd om na te denken.

*- Waar zijn mijn veren naartoe, die ik geduldig bewerkt had met mijn snavel om er een SOS op te zetten?
't Is nu al zo lang geleden dat ze weg zijn op de zee.
Misschien zijn ze voor altijd verloren. Niemand zal ons nog komen helpen en wij, pinguïns, gaan waarschijnlijk uitsterven... Ik heb nochtans getracht alarm te slaan...*

*En met al deze droevige gedachten in haar hoofd viel ze in slaap.
Die zeeluipaard zou dan misschien het wachten moe worden en ergens elders zijn voedsel gaan zoeken.*

De fee met de witte haren was haar opdracht niet vergeten. Na wat rust vloog ze weer weg, zo ongemerkt als ze gekomen was.

Nog een laatste blik naar het schip waar ze een poosje tot rust was gekomen en dan moest ze er van door. Maar wie zag ze toen plots? Het was Sylviak, een bioloog. Hij gaf aan de passagiers veel uitleg over het witte continent. Hij deed het met zo veel passie dat Myrdef weer terug kwam om te horen wat hij te zeggen had. Misschien zou hij een echte poolvriend kunnen worden?

Nu vloog ze voor goed weg. Nog vlug kon Sylviak Myrdef herkennen toen ze haar muts afnam. Van uit de verte wierp ze hem nog een ijskoud kusje toe.

Eerst wist Sylviak niet goed wat hem overkwam, maar toen hij het allemaal goed besepte begon hij te trillen van vreugde.

En toen hij naar de grond keek vond hij aan zijn voeten, op het dek, een muts met een wollen balletje. Die leek aan niemand toe te behoren. Hij raapte ze dan maar op.

Op het witte continent is de blizzard, die gevreesde wind, nooit veraf. Hij was dan ook gelukkig dat de fee teruggekomen was. In een bui van opwinding ging hij zo fel te keer dat hij Myrdef omver blies. Ze kon er niet om lachen.

- Breng me bij de pinguïns, als jij je echt nuttig wil maken! En hou nu toch op met mijn haar dooreen te blazen; je maakt van mij precies een ijsfee! mopperde ze.

Maar de blizzard vond het allemaal best leuk en met zijn felle windadem fluisterde hij:

- Jij bent o zo knap, ijsfeetje! Grijp je aan me vast, ik breng je naar Adélieland.

Myrdef drukte de pinguïnveer tegen haar hart, voelde dat d'r haar nu aan het bevroren was en liet zich meedrijven op de golven van de wind. Ze betreurde het nog dat ze haar muts met dat bolletje had laten vallen.

Een ernstig onderzoek begon net toen ze aankwam op het witte continent...

Op een ijsberg merkte Myrdef Tunny op, een eigenaardige pinguïn die met zichzelf stond te praten.

- Ik ben de kampioen! Ik ben de pinguïn die het diepst kan duiken, stond hij maar luidop te herhalen.

Heel voorzichtig om hem niet te doen schrikken, ging de fee naar hem toe.

- Wat zie je wanneer je zo diep duikt? probeerde ze een eerste vraag om maar met iets te beginnen.

Tegen alle verwachtingen in, in plaats van te antwoorden, greep Tunny de fee vast en sleurde haar mee het ijskoude bad in.

Alhoewel Myrdef helemaal onder de indruk was, herkende ze het zeeleven niet meer dat ze nochtans heel goed kende, zo indrukwekkend waren de veranderingen in de ijskoude oceaan.

Ze ontdekte namelijk enorme krabben die daar vroeger niet waren. Net als machtige koningen waren ze dit nieuwe ijsgebied binnengedrongen om hun koninkrijk uit te breiden. Myrdef kon haar afschuw maar moeilijk verbergen.

- *Wat doe jij daar met een pluim van Chucky? vroeg Tunny nieuwsgierig.
Intussen was hij uit het water gekropen en had zich nu knus op een ijsberg genesteld.
Myrdef, van haar kant, liet zich gewillig door de wind drogen.*

*De fee had het nog moeilijk met wat ze gezien had, maar antwoordde niet.
Een erg nieuwsgierige Tunny stelde de vraag opnieuw:*

- *Hoe komt het dat jij een pluim van Chucky hebt?*
- *Eh! Wie is die Chucky? vroeg de witharige fee die zich stilaan beter voelde.*
- *Het is een vriendin van mij, ze heeft de kolonie verlaten...*
- *Breng me tot bij haar! smeekte Myrdef met zoveel overtuiging dat Tunny aanvaardde.*

... maar deze keer zouden ze vliegen.

- *Mijn witte haren zijn eindelijk droog! was haar smoesje terwijl ze de verbijsterde Tunny stevig vast pakte.*

Zodra de fee Chucky zag, de kleine vrouwtjespinguïn, begreep ze dat er iets ernstigs aan de gang was.

Onmiddellijk gebruikte Myrdef haar magische krachten om de zeeluipaard die daar steeds op de loer lag te verjagen. Daarna gaf ze Tunny de opdracht om een paar stevige, vette vissen te vinden.

*Eens ze verzadigd was maakte Chucky zich boos. Ze kon maar niet begrijpen hoe haar veder met SOS erop in de hand van Myrdef terecht gekomen was.
Ze kon geen woorden meer uitbrengen.*

*Gelukkig had de fee allerlei krachten, ook deze om te lezen in de gedachten.
Nu begreep ze alles.*

Ze liet Tunny zorgen voor Chucky en vloog weg naar de kust, naar de verzamelplaats van de grote pinguïnkolonie.

Net zoals alle feeën van de wereld was Myrdef heel koket. In één van haar geheime binnenzakjes droeg ze altijd een flesje parfum met zich mee.

- Hier komt dit goed van pas! dacht ze bij zichzelf. En ze glimlachte.

Alhoewel de inhoud van haar flesje ijskoud was verdoezelde de delicate bloemenreuk waarmee ze zich besprenkelde een beetje de stinkende guanogeur van de verzamelde pinguïns. Zo kon de witharige fee die zich nu verborgen hield achter een rots ongezien het hele zwart-witte volkje rustig gadeslaan.

- Kijk eens aan! dacht ze bij zichzelf. Ik had veel meer kuikens verwacht in deze kolonie. Dit is niet zeer normaal. Of hebben ze die misschien verborgen? En waar? Als ik ze maar kon vinden zonder dat ze me zien.

Ze riep toen een wolk die daar net voorbij kwam en ging knusjes in de watten-zachte wolkenzetel zitten.

- Lieve wolk, kan jij me een poosje boven deze kolonie brengen? Vroeg ze beleefd. Ik wou graag horen en zien wat daar allemaal gebeurt.

De fee rook zo lekker dat de wolk roze uitsloeg van vervoering en niets anders kon dan aanvaarden...

- *Wie we daar hebben: Meester Zaziko, Chucky's vriend! En zoals gewoonlijk is hij weer woedend! Ik denk dat Chucky bang is voor hem, zei de wolk die alles wist, tot verbazing van de fee.*
- *Waarom noem je hem "Meester"? vroeg de fee.*
- *Er is hier geen school en hij geeft zo veel goede raad aan iedereen, vooral aan de jongeren. Zo komt het dat ze hem allemaal "Meester" noemen. Ze kunnen er gewoonweg niet zonder, maar wat een slecht karakter! antwoordde de wolk.*
- *En waar zijn dan de kuikentjes? Ik zie er maar een paar, vroeg de fee daarna.*
- *Die zijn gestorven, bevroren, verhongerd! snikte de wolk.*
- *Huil niet, wolkje, anders val ik! riep Myrdef. Maar, leg eens uit!*
- *Het komt allemaal door het klimaat dat verandert... Maar ik stel voor dat we een eindje verder gaan, het stinkt hier veel te veel! antwoordde de wolk.*

Alhoewel de fee ongerust, maar ook nieuwsgierig was, liet ze zich wat verder voeren.

*In een magisch oord vol poolse schoonheid, ergens in het witte niemandsland, streek de wolk zachtjes neer.
In geen tijd verdween het sprookjesdecor in een dichte nevel.*

*- Alles verandert hier, begon hij met een brok in de keel.
En voor de pinguïns is dit een enorm probleem.*

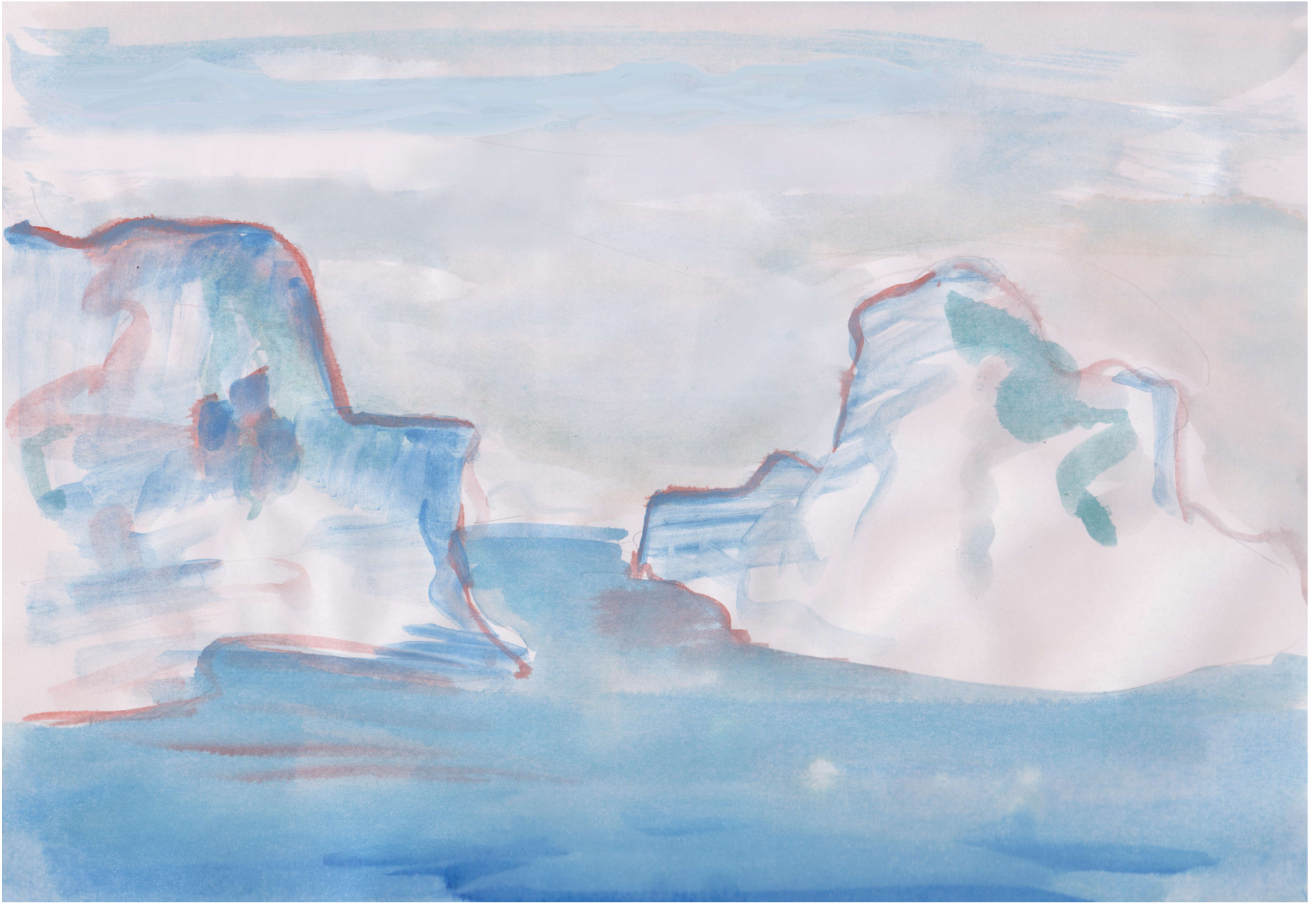
*Vaak gebeurt het dat grote ijsbergen die van gletsjers afgekalfd zijn afdrijven voor de kust en het pakijs beletten in de zomer uit elkaar te vallen.
Zo worden de pinguïns verplicht verder en verder te gaan om te kunnen duiken en voedsel naar hun kleintjes te brengen. Vaak is het dan te laat wanneer ze terugkomen en vinden ze hun kuikentjes gestroven van de honger.*

En soms, ging de wolk verder, wanneer ik huil, in plaats van te sneeuwen, regent het omdat de lucht warmer is. Normaal is het dons van de kuikens een bescherming tegen de kou. Welnu, ik heb gezien dat het helemaal niet waterdicht is wanneer het regent. Zo worden de kleintjes kleddernat en omdat de kou hier snel terugkomt, bevriezen ze en sterven ze van de kou.

-Wat gebeurt er hier dan? Ik begrijp er niets van, kreunde de wolk.

Ondanks Meester Zaziko ertegen was omdat hij bang was voor haar, is Chucky helemaal alleen vertrokken om hulp te halen. Maar ze is nooit meer teruggekomen. Sindsdien is Zaziko van 's morgens tot 's avonds woedend.

*Ook de fee kon nu haar tranen nog maar moeilijk bedwingen.
Haar ijskleurige haren begonnen te bevriezen en te verstijven tot strakke krullen.*

*Denk je dat Myrdef wat tijd nodig had om haar angst te boven te komen?
Feeën hebben vreemde krachten! Dus dacht ze na hoe ze die het best kon gebruiken.*

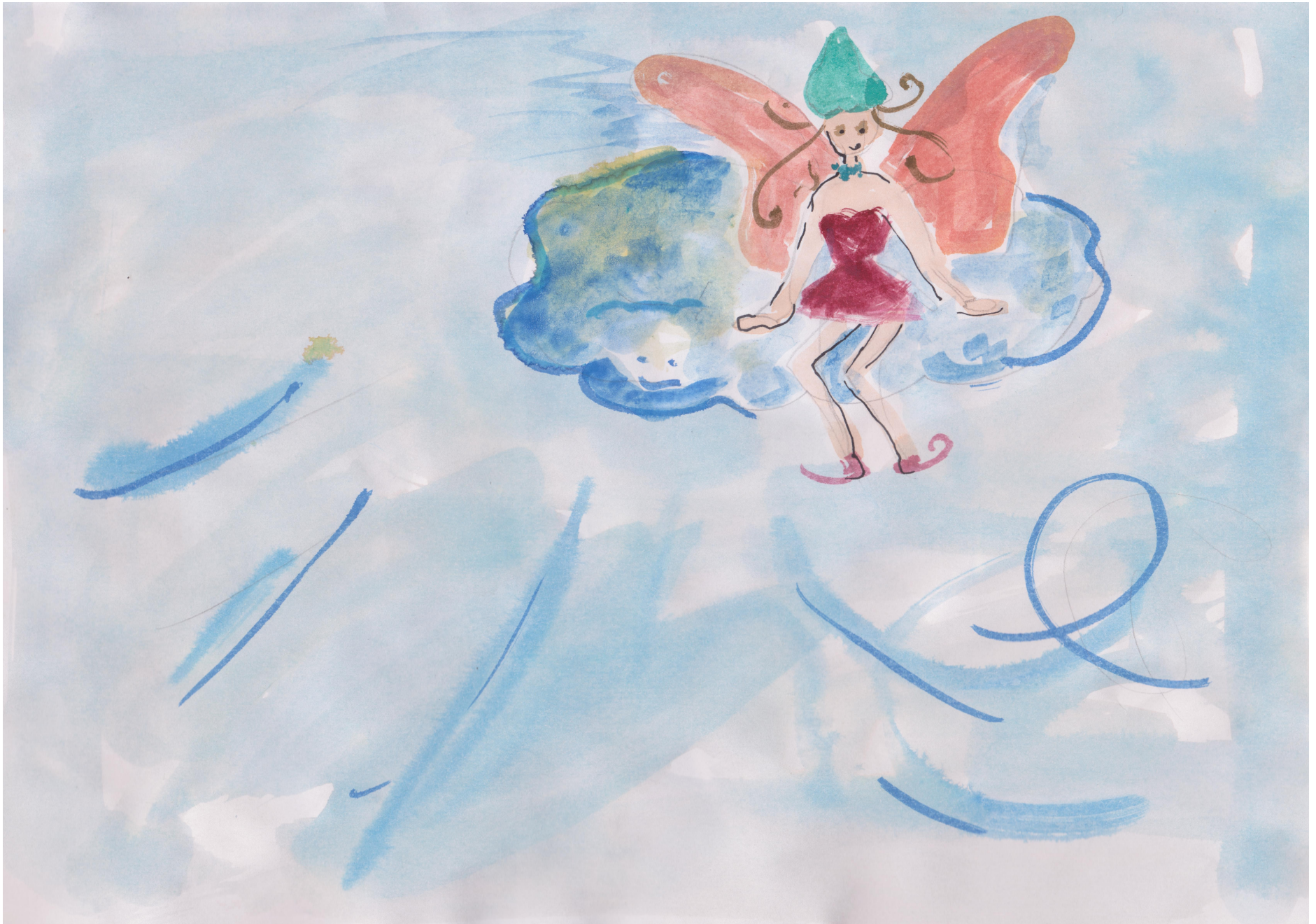
- Lieve wolk, breng me nog eens boven de pinguïns. Ik moet ze beter leren kennen om ze te kunnen helpen.

- Dat kan ik niet, antwoordde de wolk. Ik hang af van de wind en ook die is aan het veranderen. Hij wordt eigzinnig. Op sommige plaatsen breekt hij het zeeijs minder dan vroeger en blaast hij minder sterk.

Op andere daarentegen...

Maar Myrdef luisterde al niet meer. Ze kon maar niet snappen dat nu ook de wind zijn eigen vreemde kuren had. Met tegenzin verliet ze haar knusse schuilplaats en vloog op eigen kracht naar de plaats waar het pinguïnvolkje leeft.

Onderweg bemerkte ze dat het pakijns op sommige plaatsen gesmolten was. Alles was dus nog niet verloren!

*- Kom op, vlucht! We moeten hier weg zo lang we het nog kunnen! herhaalde Myrdef steeds weer.
Dagen lang liep ze rond met dezelfde boodschap.*

Van ver herkenden Chucky en Tunny de stem van de fee. Glijdend op hun buik snelden ze zo vlug ze konden naar hun kolonie. Hun vrienden waren in nood en die moesten ze kost wat kost helpen.

*Helemaal op het topje van een ijsberg waar niemand haar kon zien zat Myrdef.
Ze glimlachte toen ze zag dat Chucky, gevolgd door bijna heel de kolonie, zich eindelijk op weg begaf op zoek naar de stem die hen zou begeleiden.*

Heel discreet leidde ze hen op de waterstromen die niet bevroren waren naar verdere oorden. Toen werd ze weer stil.

- Nu is het aan hen om de weg te vinden naar hun nieuwe leven! mijmerde ze blij.

En toch bemerkte Myrdef de droefheid in de ogen van Chucky. Ze begreep dat Meester Zaziko, die nog steeds woedend rondliep, de bende niet had willen volgen. Zo kon hij bij de zwakkere pinguïns blijven. Maar de fee, die stond machteloos.

En nochtans vielen Myrdefs mooie haren weer in een normale plooi. Omdat ze dacht dat haar taak volbracht was voelde ze geen stress meer.

Eindelijk kon ze zich even gaan verwarmen onder de zilveren zonnestrallen. Een mooie dag zoals vandaag kwam niet zo vaak voor. Ze ging zich dan ook nestelen op een rots van waar ze dit prachtige landschap kon overschouwen. En of ze hiervan hield!

- Eh, fee! Wat zit jij daar te zitten?! Zou jij niet beter naar je beschermelingen vliegen voordat ze allemaal worden opgepeuzeld? riep een onbeschofte vogel haar toe van uit de lucht.

En om er zeker van te zijn dat de fee zijn boodschap goed begrepen had loosde hij nog een pak stinkende guano op haar witte haren.

Nu was het haar beurt om woedend te zijn. Maar tegelijkertijd maakte Myrdef zich ook zorgen. Ze spreidde haar vleugels en weg was ze. Haar haren verstijfden weer in strakke krullen, zo ongerust was ze.

Inderdaad, op de weg van de pinguïns lagen tal van roofdieren te loeren op een mogelijke prooi om hun honger te stillen: orka's, zeelupaarden,... En het zijn steeds de zwakste en de meest vermoeide dieren die dan het slachtoffer worden.

*- De oceaan is een harde strijd voor de jongste die geen ervaring hebben!
Ik moet ze helpen en ze de weg wijzen! maakte ze zich druk.*

Met al haar macht en zo vlug ze kon vloog de fee op zoek naar een onthaalgebied waar de pinguïns zouden kunnen wonen...

- Wow! dacht de fee bij zichzelf toen ze een smalle doorgang binnenvloog met enorme steile wanden. Ze sloegen rood en goudkleur uit en de toppen waren bedekt met een dikke laag sneeuw. Dit is nu nog eens eens een plaats waar het pakijns onaangetast is!

Mooie fumaroles, hete dampbronnen, kwamen zo maar uit de grond.

-Wow! herhaalde de fee. Het is de krater van een ineengezonken vulkaan en het oceaانwater is erin gestroomd. Een gedroomde plaats voor de pinguïns!

Maar de betovering was van korte duur. Een grote kudde zeelupaarden hadden al de plaats ingenomen. En als je weet dat zeelupaarden wel eens een pinguïn lusten...

Dit had de fee helemaal niet verwacht! Ze zette dan ook haar weg verder en gaf deze plaats voor altijd de naam " Het Ijland van de Teleurstelling".

De fee ging van eiland tot eiland, overal ontmoette ze slechts afwijzing en teleurstelling, zelfs soms gevaar. Ze voelde zich in de steek gelaten: niemand wilde zijn gebied delen met de nieuwkomers.

Helemaal uitgeput zeeg ze neer op een stuk ijs dat aan de rand van de oceaan ronddobberde. Maar op het moment dat ze in een diepe slaap zou wegzakken, dacht ze iets te horen:

*- Lieve fee, wij zien graag jouw ijskleurige haren. Laat je meedrijven op het pakijns van de zee!
Het brengt je naar de plaats waar je moet zijn. Hou je goed vast!*

Myrdef wist echt niet goed wat haar overkomen was. In haar droom voelde ze zich weggeduwd, verbrijzeld, heen en weer gedreven,... En toen ze weer wakker werd, bevond ze zich tot haar grootste verbazing temidden van duizenden pinguïns. Maar de stank van hun guano was niet uit te staan!

- Waar ben ik nu? vroeg de fee zich af, een beetje van streek.

- Dat zeg ik jou niet, antwoordde het jonge pinguïnvrouwtje, ... wat je wel mag weten is dat je een hele reeks gevaren moet trotseren om tot bij ons te geraken. Maar hier ben je veilig. En er is voedsel voor iedereen, ging ze nog verder terwijl ze een vis neerlegde aan de voeten van de fee.

Bij zo veel vriendelijkheid ontkrulden de haren van de fee. Ze wapperden nu weer sierlijk in de wind. Ook nog een druppel parfum en Myrdef rook al niet meer de sterke geur van haar gasten.

Maar de fee sloot haar ogen en diep in haar hart wenste ze dat Chucky en de kolonie het hier gezellig zouden vinden. Toch noemde ze deze plaats "het Gevareneiland".

En alsof ze in de fee haar gedachten kon lezen voegde het kleine pinguïnvrouwtje er nog aan toe:

- Eet maar gerust en maak je maar geen zorgen voor je vrienden.

De wind heeft ons alles verteld. Niviak, de meest sportieve van onz kolonie is op weg naar hen toe om hen de weg te wijzen. Binnenkort zijn ze hier.

- Wat een opluchting! zei Myrdef bij zichzelf toen ze in de verte Niviak zag aan het hoofd van een pinguïnkolonie. Voor hen begint nu een nieuw leven. Wat een mooie ballingschap! dacht ze nog.

De fee vloog naar hen toe en stelde vast dat veel pinguïns, die nochtans met de groep vertrokken waren, er nu niet meer bij waren. Waarschijnlijk had een orka ze opgepeuzeld!

Ze zag ook dat Chucky weende.

Haar feeënhart begreep veel, zelfs wat niet met woorden gezegd werd. Zo wist ze dat het kleine pinguïnvrouwtje stiekem verliefd was op Meester Zaziko, en dit ondanks zijn slechte karakter... En dat deze verplichte ballingschap voor haar hartverscheurend was.

- Echt geweldig is zo'n ballingschap dan ook weer niet! dacht Myrdef een beetje triest. Ze begreep nu pas dat de meeste pinguïns die ver van hun geboorteplaats leefden, zelfs als ze warm onthaald werden, maar één wens hadden, en dat was diegenen terugvinden van wie ze gescheiden waren.

De fee verkoos dan ook zich niet te laten zien. Nu moest ze eerst nadenken...

Myrdef liep zo maar rond zonder doel, toen ze plots helemaal toevallig weer de "Blizzard" tegenkwam, die luxeboot voor toeristen.

Toen die voor haar ogen helemaal duidelijk werd glimlachte ze.

- Misschien even de tijd om te rusten? dacht ze vermoeid... En zou ik dan niet mijn muts gaan ophalen?

Ze vouwde haar vleugels en ging dan maar op haar gemak op het dek zitten. In gedachten verzonken zag ze Sylviak niet die naar haar toe kwam...

Die muts met dat wollen bolletje op het hoofd van die onbekende passagier trok zijn aandacht. Die leek helemaal op de muts die hij, vreemd genoeg, opgeraapt had en die verdwenen was van de plaats waar hij die gelegd had. Dit was wel een babbel waard!

Onmiddellijk herkende Myrdef hem. Ze voelde dat ze hem kon vertrouwen en vertelde dat de pinguïns nu in gedwongen ballingschap leefden. Ze verklapte echter niet waar ze zich verborgen hielden.

Maar een fee laat zelden in haar hart kijken... En op dit magische moment raakte de zachte en diepe persoonlijkheid van de fee met de witte haren een gevoelige snaar bij Sylviak. Hij was één en al blijdschap en voelde dat zijn leven nu ging veranderen!

De fee vond dat haar onverwachte reisgezel zeer attent was en misschien op de hoogte van veel zaken. Ze probeerde dan ook een vraag:

- Waarom vinden we nu overal grote krabben in de koude wateren van de Antarctische Oceaan?*
- Waarom verandert het ijs zodanig dat de pinguïns nu veel meer kilometers moeten afleggen om nog voedsel te vinden?*
- En waarom verandert de sneeuw nu in regen zodat de pinguïn- kuikentjes nat worden en dan sterven omdat hun jonge vedertjes niet tegen water kunnen?*

Sylviak werd rood van schaamte. Hij wist immers dat de klimaatverandering het antwoord was op al de vragen van die mooie fee. Hij wist ook dat de activiteiten van de mensen grotendeels verantwoordelijk waren voor de opwarming van de aarde. Antwoorden durfde hij dus niet.

Myrdef kon lezen in de gedachten. Ze kon goed begrijpen dat haar vriend even verward was. Verder wachten op een antwoord had niet veel zin. Ze keek hem nu recht in de ogen, deed stiekem een wens... en vloog weg. Ook deze keer liet ze haar muts vallen niet ver van Sylviak. Maar nu was het wel met opzet.

Sylviak kon het nu even niet allemaal meer volgen. Hij raapte de muts op maar plots werd hij overmand door een grote angst.

- Als het klimaat nu verder opwarmt, dan ben ik niet beter af dan de pinguïns. Mijn mooie huis aan de rand van de zee moet ik dan achterlaten en met mijn gezin in ballingschap gaan leven. Waar? Waar zullen ze mij dan wel aanvaarden?

Trillend gooide hij de muts dan maar in de zee. Hij had er diepe spijt van dat hij die vervloekte fee had ontmoet. En die angst liet hem maar niet los...

Van toen af aan herhaalde Sylviak telkens weer aan iedereen die het wilde horen dat het nu dringend en uiterst belangrijk was dat we onze CO2 uitstoot in de atmosfeer moesten beperken. Het was ook even dringend en even belangrijk dat we hernieuwbare energieën gebruikten. En ook even dringend en even belangrijk was het dat we onze consumptiegewoonten veranderden...

Toen de fee met de lange witte haren zag dat Sylviak zo actief en efficiënt was om te strijden tegen de opwarming van de aarde, nam ze alle angst bij hem weg.

Sindsdien vliegt ook de mooie fee onopgemerkt de hele wereld rond en haar gaven gebruikt ze om iedereen ervan bewust te maken dat de toestand dringend is en dat we geen tijd meer mogen verliezen.

Ze vliegt vaak terug naar het witte continent om haar vrienden, de pinguïns, te helpen die nog steeds ver van hun ijscontinent leven. Ze maakt er dan gebruik van om de witte kleur van haar lange haren wat bij te werken zodat ze weer op het pakis gelijk zijn. En wat er dan ook moge gebeuren, ze krijgen nooit meer de kleur van de zon, dat is beloofd!

Zullen Myrdef en Sylviak er nu heel alleen voor staan om deze levensbelangrijke strijd aan te gaan? Of steken we hen een handje toe? Je kan ze helpen dankzij eenvoudige handelingen om de verwoestende energie te besparen. Je weet wel, die energie die verbonden is aan CO2. Zo krijgt niemand meer op aarde nog het lot van die "pinguïn-klimaatvluchtelingen".

Pedagogische wenken

Het is belangrijk dat kinderen geconfronteerd worden met ernstige thema's zoals ballingschap en de verandering van het klimaat. Het is even belangrijk met hen oplossingen te vinden om energie te besparen. Maar laten we niet vergeten dat zij slechts kinderen zijn. Daarom stelt Professor Atchoum een spel voor om de thematiek wat lichter te maken: "Het Pinguïnspel". De doelstelling is dan die zwart-witte vogels wat beter te leren kennen.

Het Pinguïnspel

Spelregels

Voorbereiding : Een speelbord - pionnen - een dobbelsteen - de spelregels

Alle spelers gooien de dobbelsteen. Diegene met het hoogste puntenaantal begint. De anderen volgen om beurten, met de wijzers van de klok mee. De spelers gaan vooruit één vakje per geworpen punt.

Start : Plaats je pion op het pakijns voor vakje 1. Neem je voorzorgen om niet uit te glijden!...

Er mag slechts één pion op een vakje staan. Wanneer een pion op een vakje belandt dat reeds bezet is, dan stuurt hij die pion die er staat terug naar het vakje waar hijzelf vandaan kwam.

Telkens als een pion terecht komt op een vakje dat aangeduid wordt met een rood cijfer, dan gebeurt er iets!

3. Er zijn verschillende soorten pinguïns, maar jammer genoeg slechts één benaming ervoor : "pinguïn". Het zijn dikke zeevogels die niet kunnen vliegen. Ze leven hoofdzakelijk op Antarctica (Zuidpool). In het water gebruiken ze hun vleugels als zwemvinnen. De keizerspinguïn is de koning van de duikers! Hij kan duiken tot op 650 meter diep. **Duik met hem mee !** Ga 4 vakjes vooruit.

6. Een paar pinguïns vinden het leuk om op hun buik te glijden... **Glijd met hen mee !** Ga 2 vakjes vooruit.

9. In de pinguïnfamilie besteden de vader en de moeder ongeveer dezelfde tijd aan hun kleintjes zodat ze kunnen overleven. Ze helpen elkaar, eerst bij het broeden, dan om ze te voederen en ook om ze te beschermen tegen roofdieren en tegen de kou. Dit vergt van hen veel energie en ze blijven vaak verschillende dagen zonder te eten. De calorieën die ze nodig hebben halen ze dan uit de laag vet die ze onder hun vel hebben.

Vermager met hen mee ! Ga 2 vakjes achteruit.

12. Om wat in het water te rusten, dobbert de pinguïn op zijn buik, zijn hoofd recht, net als een eend. Hij gebruikt zijn vinnen als roeispanen. De zwarte kleur van zijn rug neemt de warmte van de zon op, als die er is, maar maakt ook dat hij verward kan worden met de duistere kleur van het water, tenminste als er ergens iemand aan de wateroppervlakte op de loer ligt. Door de weerkaatsing van het licht op het water is zijn witte buik weinig zichtbaar voor grotere zwemmende dieren die hem wel eens zouden lusten. **Hier mag je gerust de tijd nemen om wat uit te rusten !** Wacht tot alle andere spelers je hebben ingehaald. Als je de laatste bent, sla je een beurt over.
15. Om zich snel te verplaatsen om te vluchten of om te jagen, zwemt de pinguïn onder de oppervlakte van de oceaan. Hij springt dan regelmatig uit het water om te kunnen ademen. Deze beweging heet dan "tuimeling". Deze verplaatsingstechniek wordt ook gebruikt door dolfijnen en door bruinvissen. **Tuimel met hen mee !** Ga 2 vakjes vooruit.
18. Op Antarctica is er niet zo veel zoet water, want alles is er bevroren. Om te drinken pikt de pinguïn het ijs door met zijn snavel. Wanneer hij duikt, daarentegen, om zijn voedsel te vangen, dan krijgt hij wel wat water binnen. Erg is het niet want aan de basis van zijn snavel heeft hij klieren die het water van het zout ontdoen. **Pik het ijs met hem mee!**
Bij de volgende beurt ga je slechts de helft van de verworven punten vooruit.
21. Om de kou te kunnen verdragen heeft de pinguïn drie beschermingslagen:
-1 onder de huid, een dikke laag vet -2 op de huid, een dichte laag dons -3 op het dons zelf, stijve en waterdichte veren die precies geplaatst zijn als schubben op een vis.
In deze uiterste klimaatsomstandigheden spelen de veren van de pinguïns dus een zeer belangrijke rol. Ze moeten steeds in perfecte staat zijn. Het is de reden waarom de pinguïn elk jaar na de voortplantingsperiode ruit: zijn vorige veren vallen uit en nieuwe veren komen tevoorschijn. Dit loopt over ongeveer twee à vier weken. Gedurende die periode mag de pinguïn niet duiken. En ook moet hij vasten.
Vast met hem mee ! Sla twee beurten over.
24. De pinguïn heeft een vreemde manier om te lopen. Hij lijkt wat onbeholpen en wankel op zijn gezwemvliesde poten met drie tenen. En toch loopt hij even vlug als een snelle mens (+/- 6km/u). Om in evenwicht te blijven wanneer hij loopt, strekt hij zijn zwemvliezen naar achter. Om zich naar de plaats te begeven waar hij zijn nest zal opmaken, is hij in staat vele kilometers af te leggen, te voet of op zijn buik. Sommige "keizerspinguïns" halen zelfs tot 150km afstand. **Stap met hem mee !** Ga één vakje vooruit.
27. Iedere winter, wanneer de temperatuur het laagst is, dan komen de pinguïns samen in immense kolonies. Het is tijd om zich voort te planten. Veel pinguïns houden eraan jaar op jaar dezelfde partner terug te vinden, vooral wanneer de vorige kroost goed verlopen is ondanks de harde klimaatsomstandigheden. De paringstijd duurt een paar weken. Elke soort heeft een verschillend ritueel, maar alle maken veel lawaai!
Volg ze tijdens hun lawaaijige paringstijd ! Ga terug naar nummer 25.

30. Na de paringstijd gaan de vermagerde pinguïns terug naar de zee om zich te voeden tot ze verzadigd zijn en zo wat reserves op te slaan. Vis is hun lievelingskost, maar ook inktvissen en krill (= kleine schaaldiertjes). **Zoek met hen mee om voedsel te vinden !** Ga 2 vakjes vooruit.

33. De Adéliepinguïn is de meest voorkomende op Antarctica. Hij is niet zo groot (+/- 70cm) en weegt slechts 4kg. Hij is gemakkelijk te herkennen want een delicate witte vlek rond zijn ogen op een totaal zwarte kop geven hem een ondeugend kantje. Ondanks zijn inspanningen om zijn nest te beschermen gebeurt het dat een zuidpooljager (een zeevogel) erbij geraakt om zijn ei te stelen.

Je moet alles herbeginnen ! Ga terug naar het vertrekvakje!

36. Keizerspinguïns bouwen geen nesten. Ze zorgen eerst voor het ei en daarna voor het kuikentje door die warmpjes te beschermen onder hun buik en op hun voeten. Mama pinguïn geeft het ei door aan papa pinguïn. Ze moeten heel zorgvuldig te werk gaan opdat het ei niet over het ijs zou rollen. **Stoor ze niet !** Ga een vakje achteruit.

39. Als de pinguïn ongezien uit het water wil kruipen zodat een jagende zeeluipaard die daar ergens op de loer ligt hem niet ziet, dan heeft die slechts twee oplossingen:

- of hij laat zich meedrijven met een zeegolf

- of een sprong maken tot aan het ijs.

Spring met hem mee ! Ga één vakje vooruit.

42. Orka's kunnen gemakkelijk waargenomen worden want hun huid is zwart met grote witte tekeningen erop. Ze maken deel uit van de walvis-familie die tanden hebben en zich dus voeden met vissen, maar ook met zeevogels en zeehonden. Orka's zijn verlekkerd op pinguïns. Jammer voor jou! Deze orka (of zwaardwalvis) heeft een pinguïn gevangen.

Daarvoor krijg jij een straf ! Alle spelers gaan twee vakjes vooruit, behalve jij!

45. Om zich warm in te duffelen wanneer sneeuwstormen opsteken gaan keizerspinguïns dicht tegen elkaar staan en vormen ze een gesloten kring. Dan zeggen we dat ze in "schildpad-formatie" staan. Ze lossen elkaar af om in het midden of aan de buitenkant van de kring te staan. Zo zijn het niet altijd dezelfde die het koud hebben. **Je mag je gaan opwarmen met hen !** Je slaat je beurt over.

48. Je hebt gewonnen! Je bent tot bij die prachtige pinguïns geraakt.

Nu mag je genieten van de middernachtzon ! Ook zij doen dat.

Einde van de partij.

Je moet wel precies op vakje 45 terecht komen.

Wanneer je vakje 45 overschrijdt, dan moet je evenveel vakjes achteruit als het aantal punten dat je teveel hebt!

"U moet de verandering zijn die u in deze wereld wilt zien"

Mahatma Gandhi

Opgedragen aan

Claude Lorius, glacioloog, gouden medaille van het CNRS, pionier in het onderzoek op Antarctica, ontdekker van het verband tussen de geschiedenis van het klimaat en de samenstelling van onze atmosfeer dankzij de luchtballonnen die gevangen zitten in het ijs. Is steeds bereid om de kinderen gevoelig te maken voor de problemen van het klimaat.
Moge hij hen zijn passie voor de ijsgebieden kunnen doorgeven.

Sylvain Mahuzier, opgeleid als bioloog en leraar, natuurgids, gespecialiseerd in de poolgebieden en voordrachtgever.
Moge hij de ogen openen van iedereen zodat de grote klimaatsveranderingen in de poolgebieden duidelijk worden voor iedereen.

Stéphane Niveau, wetenschappelijk directeur en verantwoordelijk voor het cultuurbeleid bij "L' Espace des Mondes Polaires" van Paul Emile Victor.
Moge hij iedereen van ons gevoelig maken voor de klimaatsveranderingen en, via zijn activiteiten, oplossingen voorstellen die iedereen kan verwezenlijken.

Voor hun wetenschappelijke, efficiënte en kostbare bijstand, maar vooral voor hun aanwezigheid wanneer het nodig was, uit het diepste van mijn hart: BEDANKT!